

Inhoud

<i>Amos</i>	Dit is water	7
<i>Vera</i>	De genade en de zwaartekracht	23
<i>Renée</i>	In de opklaring, waar het licht is	36
<i>Lukas</i>	Het lichaam kort gewichtloos	51
<i>Daphne</i>	Wat buig je in mij neer, mijn ziel	65
<i>Job</i>	Dirge	75
<i>Mats</i>	Ooit weefde ik kronen	85
<i>Guus</i>	Augustus	90
<i>Amos</i>	Jezelf zwaarder maken	105
<i>Daphne</i>	Het vragenboek	123
<i>Personages</i>		141
<i>Dankwoord</i>		142
<i>Verantwoording</i>		143

I went down the stairs
past three broken lights
and one that flickered.
The door to the ground
floor apartment was
partly open and I could
hear people laughing.
Someone was singing and
there was the smell of
cooking.

This is what we bear, I
thought, the nearness of
other lives.

—Jesse Ball, *Silence Once
Begun*

I want to know who you
are. People talk about
a voice calling in the
wilderness. All through
the Old Testament a
voice, which is not the
voice of God, but which
knows what is on God's
mind, is crying out. While
I am waiting, you could
do me a favour. Who are
you?

— Anne Carson, *Short Talks*

Amos

Dit is water

Amos trok zich op aan de rand van het zwembad, keek omhoog naar het tijdenbord en besepte dat hij nooit veel sneller zou zijn dan dit. Hij liep naar het bankje waarop zijn handdoek lag, sloeg de doek over zijn hoofd. De volgende jongens gingen klaarstaan voor het startsein, het juichen van familie kaatste tegen de tegels en kreeg iets afstandelijks. Het klonk vooral holler, misschien, als van een oude opname, alsof de mensen erachter ontbraken. In gedachten speelde hij zijn baantjes weer af, van de sprong tot aan zijn hand, reikend naar de muur. De vermoeidheid in zijn spieren. Zijn coach kwam naar hem toe en Amos zei dat hij geen idee had waarom hij zwom.

– Iedereen heeft mindere dagen.

Amos knikte, maar hij had geen mindere dag.

Een paar weken later zegde hij zijn lidmaatschap op, hij was nog een aantal keer naar training gekomen, maar hij merkte dat het hem steeds minder

deed. Mats, de school- en clubgenoot met wie hij het meest optrok, vroeg wat hij had. Amos schudde zijn hoofd en zei dat hij klaar was met zwemmen.

Hij ging werken in een bloemenzaak, die van de moeder van Lys. In de ochtend, op zaterdag, hielp hij de geleverde emmers naar binnen tillen, daarna stond hij achter de kassa, en tussen de middag lunchte hij boven, waar ze woonden; soms was Lys er ook. Ze hadden het vaak over school, Lys keek uit naar de examens – eindelijk – en had zin om te gaan studeren, al twijfelde ze nog wat. Op een middag zei Amos dat hij eigenlijk wel bang was; dat zijn leven tot dan toe vanzelf op zijn plaats was gevallen, en hij zich afvroeg of hij eerder over zijn studie na had moeten gaan denken. Lys zei dat zij het toch ook nog niet wist, maar Amos vond dat verschillende dingen – nog niet denken en nog niet weten. Lys viel stil. Later zou ze vertellen het moeilijk te vinden, mensen geruststellen – dat ze dan meestal maar deed alsof hun problemen niet echt bestonden. Ze bleef het merken, en dacht dan telkens terug aan dit gesprek.

Nu riep, voor ze verder konden praten, haar moeder dat Amos' pauze al even over was.

Amos begon meer te lezen, legde de boeken open voor de kassa neer terwijl hij wachtte tot klanten hun keuze hadden gemaakt. Op een ochtend, nadat ze de planten uit het busje hadden geladen,

vroeg Lys' moeder of hij iets met literatuur ging doen – misschien Nederlands? Hij leunde tegen de deurpost, keek hoe het vroege licht op het plastic rond de boeketten viel en erin leek te blijven zitten. Nee, zei hij, hij dacht van niet.

Toen Amos op kamers gegaan was, en het baantje weer achter zich had gelaten, kwam Mats hem eens opzoeken. Die was in zijn studentenstad weer bij een zwemvereniging gegaan – maar ze deden ook andere dingen, kroegentochten, pubquizzes. Hij zwom mee in de interne competitie, dat ging wel goed.

Hij keek Amos aan.

– Of wil je het niet over zwemmen hebben?

Amos zag een lijn op Mats' gezicht, een schaduw van zijn jukbeen die hij zich niet van vroeger herinnerde; hij wist niet of het door het licht kwam, of dat Mats misschien iets was vermagerd. Veranderd, dacht hij ineens. Misschien was het hem als ze elkaar vaker zagen niet eens opgevallen.

– Hoezo?

– Je reageert vrij ingetogen.

Die lijn daar maakte hem treuriger.

Amos zei dat hij gewoon aan het luisteren was. Nadat ze wat langer hadden gepraat biechtte Mats op dat hij zijn eigen enthousiasme na Amos' afhalen even kwijt was geraakt – hij had naar hem op-

gekeken en niet begrepen waarom hij stopte, het voelde alsof hij het zwemmen afwees, alsof Mats zich ineens moest verdedigen. Amos zei dat het alleen met hemzelf te maken had gehad. *Ik was simpelweg op.* Ze begonnen over iets anders.

Het werd laat en ze gingen slapen. Terwijl ze al in bed lagen, in het donker, begon Mats over een meisje. Ze was mooi, en scherp, ze hadden gezond, maar ze zoende blijkbaar vlug; op een andere avond stond ze buiten met iemand anders. Niet dat ze hem links liet liggen, soms ‘deden ze het wel’ – de woorden klonken onhandig, alsof Mats er geen vat op had – maar hij wilde meer. Hij wilde dichterbij haar zijn, of andersom, wilde haar dichterbij hem; gewoon, samen. Amos vroeg of hij dat dan niet tegen haar moest zeggen. Mats zweeg even. Misschien zou dit dan ook overgaan, misschien wilde ze geen gedoe. Het gedoe was er al, zei Amos, alleen nu verzwegen. Seks kon hij ook wel met iemand anders hebben.

Nee, zei Mats, en vloekte, dat kon dus juist niet. Hij kwam omhoog van het luchtbed en zocht met het licht van zijn telefoon naar zijn kleren. Amos zei sorry. Mats zei niks meer en vertrok – stuurde de volgende ochtend een berichtje waarin hij zei dat het niet aan Amos had gelegen, dat hij er zelf zo vol mee zat.

Amos kwam niet meer los van dat gezicht, die

indruk van eerder. Als hij aan Mats dacht, was dat nu het beeld dat hem voor de geest kwam – een ander werk op hetzelfde doek, de figuur nu donkerder, zijn rossige haren minder fel, zijn blik niet meer in de richting van de kijker.

Kort daarna kwam Amos ook Lys weer tegen, op een feestje. Hij vroeg naar de zaak van haar moeder.

Haar moeder was ziek geworden en dat ook lang gebleven, de zaak was door iemand overgenomen, maar het ging weer beter. Ze wist niet dat hij daar niet van wist.

Op een dag stond zijn huisgenoot buiten toen hij thuiskwam – Guus zei dat hij zijn kartonnen dozen uit de kelder moest halen, ze zouden plaats gaan maken voor een fietsenhok. Als hij te veel troep had, mocht hij het ook aan de stoep laten staan, er kwam al een container. Amos tilde zijn dozen naar hun appartementje, stapelde ze tegen de muur achter zijn bed. Daar bleven ze staan.

De huisvestingsorganisatie had de flats namen van historische, belangrijke wetenschappers gegeven, maar de bewoners hadden ze voor zichzelf, vanwege de Oostbloktriestheid die alles uitstraalde, vervangen door de eerste Russen die ze konden verzinnen; Stalin, Lenin, Dostojevski – Guus en Amos zaten in Raspoetin.

Aan het eind van de lente hielden de flatbewoners samen een rommelmarkt en barbecue. Guus liet zich inmiddels Gustus noemen, hij en Amos struinden langs de kleedjes op de binnenplaats. Ze kwamen bij twee meisjes op rieten stoelen, hun kleed lag vol met spellen – PlayStation, Xbox, Super Nintendo.

– Is er een broertje dood, vroeg Guus.

Een van de meisjes zei dat dat seksistisch was, er waren heel veel meisjes die games tof vonden. Guus zei sorry. Het andere meisje gaf toe dat het eigenlijk allemaal van haar broertje was, die geld wilde voor een scooter – zij twee kregen twintig procent van de opbrengst – en ze lachten.

– Dit is Amos, zei Guus, en ik ben Gustus.

Zij heetten Anne en Mara. Guus vroeg of ze straks ook bij de barbecue zouden zijn.

Amos herkende een paar van de jongens bij het vlees. Toen iedereen met plastic bordjes en satéprikkers liep, ontstond het plan om het buitenzwembad, dat tussen de flatgebouwen lag en alleen nog als halfpipe gebruikt werd, weer te vullen als het warmer was. Guus stootte Amos aan en zei dat hij toch professioneel gezwommen had. Amos ontkende, zei dat hij alleen in de jeugdcompetitie ‘wel oké’ was geweest. Vond Guus goed genoeg. Amos wilde de huisvesting best bellen – ze maakten een WhatsApp-groep aan om elkaar op de hoogte te houden.

Guus stond telkens te turen, ineens tikte Mara op zijn schouder.

– Zoek je iemand?

Nee, hij keek gewoon rond. Ze begonnen ontwijkend te praten. Amos wilde ze liefst meteen als Barbie en Ken-poppen tegen elkaar drukken.

Anne vertelde Amos dat ze geologie deed, het volgende jaar daarom naar Spanje zou gaan. Amos was nooit verder dan België geweest, of één keer, naar Londen met school. Ze vroeg of hij in Harrods geweest was, dat monument op de etage beneden had gezien. Amos knikte.

Het werd donker en ze vertrokken naar het appartement van de meiden, er ging een fles rosé open, na een paar glazen vertrokken Guus en Mara eindelijk naar haar kamer. Het gesprek viel stil.

– Ik hoef eigenlijk niet echt dingen, zei Anne. Niet dat je niet leuk bent.

Amos zei dat hij niet uit was op dingen, keek naar de tv en vroeg of ze van de dag nog iets over hadden gehouden. Anne noemde een geldbedrag, Amos bedoelde qua spellen – ze ging kijken en kwam terug met een doos. Hij sloot de PlayStation aan, ze deden *Rampage*, werden stad-slopende monsters. Op een gegeven moment hadden ze heel de aarde in puin gelegd, en moesten ze door naar Mars; Anne vroeg of Amos iets anders wilde doen.

Toen Guus de volgende ochtend in zijn boxer uit Mara's kamer kwam, waren ze bezig met *Burn-out 3*.

– Wacht, hebben jullie de hele nacht zitten gamen? Stelletje maagden.

– Fok jou, zei Anne, dit is fantastisch.

Amos zei dat hij zijn mond moest houden en duwde een controller in zijn handen.

Alles werkte nog, maar huisvesting wilde het zwembad niet onderhouden, dus het mocht voor maar één dag vol. Iemand met een printpas van de universiteit maakte flyers en gooide ze door de brievenbussen, op de zwemdag zelf kwam nog één verdwaasde, ongeïnformeerde jongen met een skateboard. Amos ging 's ochtends de stad in voor een zwembroek, bleef stilstaan voor de rekken, twijfelend tussen een strand- en sportmodel. Op het moment dat een verkoper op hem af leek te gaan komen, koos hij het laatste.

Terug bij de flats was het aardig druk aan het worden. Er werd besloten opblaasbanden en -dieren te verbieden. Ballen mochten, die gingen toch door de lucht.

Toen Anne kwam, vroeg Guus haar waar Mara was.

– Die leert voor een herkansing, ze komt later kijken.